

HELSINKI-SEURA • HELSINGFORS-SAMFUNDET

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2016

Vuosi 2016 oli Helsinki-Seuran 82. toimintavuosi, jonka aikana yhdistys lisäsi näkyvyyttään kaupunkilaisten keskuudessa kokeilemalla uudenlaisia toimintamalleja. Vuonna 1934 perustetun seuran tavoitteena on levittää tietämystä Helsingistä ja vaalia Helsingin kaupunkikulttuuria. Seuran kiinnostuksen kohteina ovat kaupungin menneisyys sekä nykypäivän ja tulevaisuuden kehittämiskysymykset. Seura pyrkii tarkastelemaan Helsinkiä arvokkaana kokonaisuutena, korostaen sen erityisasemaa maan pääkaupunkina.

Seura haluaa herättää keskustelua niin kaupunkisuunnittelun kuin kaupunkikulttuurin osalta. Keinoina ovat yhteydenotot päätöksentekijöihin ja virkamiehiin, kirjelmät ja osallistuminen julkiseen keskusteluun. Päämääriään Seura toteuttaa julkaisemalla kirjallisuutta sekä järjestämällä esitelmä- ja muita yleisötilaisuuksia Helsingin historiasta ja kaupungin kehittymisen kannalta ajankohtaisista kysymyksistä. Lisäksi jäsenille järjestetään säännöllisesti tutustumiskäyntejä ja vierailuja.

Seura on jatkanut yhteydenpitoa tukholmalaisen sisarjärjestönsä Samfundet S:t Erikin kanssa, jonka yhteisöjäsen Helsinki-Seura on.

JÄSENTOIMINTA

Toimintavuoden 2016 aikana seura järjesti lukuisia erilaisia tapahtumia. Jäsenvierailuja eri kohteisiin oli 10, Syksyllä pidettiin kuusiosainen luentosarja Kansallisarkiston kanssa yhteistyössä. Jäsenkirje postitettiin viisi kertaa. Sähköpostiosoitteen ilmoittaneille kirje lähetettiin sähköpostitse. Heille lähetettiin myös vuoden aikana erilaisia tiedotteita muiden tahojen järjestämästä ohjelmasta, joka tuki aihepiiriltään seuran toiminta-ajatusta. Ruotsinkieliselle jäsenistölle laadittiin erillinen ruotsinkielinen jäsenkirje.

Tutustumiskäynnit

18.2. Kaupunginmuseon uusien tilojen ennakkonäyttö

Vuoden ensimmäinen tapahtuma järjestettiin Helsingin kaupunginmuseolla, jonne jäsenet pääsivät kurkistamaan ennakkoon. Uusi museo Aleksanterinkadun varrella avattiin yleisölle toukokuussa. Vierailun aikana museonjohtaja Tiina Merisalo kertoi museon muutosta ja uusista tiloista sekä toimintastrategioista. Tilaisuus oli jäsenistölle maksuton.

24.2. Jäsenvierailu puhelinmuseoon

Seura järjesti kahden ryhmän voimalla vierailun Töölössä sijaitsevaan Helsingin puhelinyhdistyksen entiseen toimitaloon eli puhelinmuseoon. Vuonna 1985 avattu ja vuonna 2000 laajennettu museo kertoo teleteknikasta monipuolisesti runsain esinein. Museo on myös kansainvälisellä mittapuulla alan merkittävimpiä toimijoita. Puhelinmuseo toimii

kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa miljöössä, Lars Sonckin suunnittelemassa rakennuksessa. Seura kustansi museon opasmaksut ja siten vierailu oli jäsenistölle maksuton.

15.3. Vierailu peruskorjattuun Kansalliskirjastoon

Vierailimme juuri avatussa ja peruskorjatussa Kansalliskirjaston päärakennuksessa, jota on luonnehdittu arkkitehti C.L. Engelin kauneimmaksi työksi. Sisätilojen peruskorjaus alkoi elokuussa 2013, jolloin kokoelmat siirrettiin tilapäisiin tiloihin. Oppaana oli ylikirjastonhoitaja Kai Ekholm. Jäsenvierailulle osallistui ennätysyleisö, lähemmäs sata henkeä ja se oli maksuton.

31.3. Vierailu Presidentin linnaan

Helsinki-Seura järjesti tutustumiskäynnin entiseen keisarilliseen palatsiin eli nykyiseen presidentin linnaan. C. L. Engel viimeistelemä rakennus tuki mainiosti aiempaa kevään vierailua Engelin piirtämään Kansalliskirjastoon. Presidentin linnana vuodesta 1921 toiminut rakennus kiinnosti jäseniä erittäin paljon ja seura onnistui järjestämään vielä toisenkin vierailun kyseiseen kohteeseen. Vierailun tarkoituksena oli myös tarkastella viimeisimmän marraskuussa 2014 valmistuneen peruskorjauksen tuloksia. Jäsenvierailu oli jäsenistölle maksuton.

19.5. Kevätretki Puotilaan

Seura organisoii Puotilan kartanoon ja sitä ympäröivään puistoon keväisen retken, joka päättyi omakustanteiseen ja vapaaehtoiseen iltapala-tarjoiluun kartanon sisätiloissa. Retki sisälsi ensin opastetun kiertokävelyn satoja vuosia vanhassa kulttuurimaisemassa. Tutustuimme myös puistoalueella sijaitsevaan entisestä viljamakasiinista rakennettuun kappeliin. Tapahtuma oli maksuton lukuun ottamatta vapaaehtoista ruokailua.

23.5. Tutustuminen Viron suurlähetystöön Kaivopuistossa

Viron suurlähetystö avasi ovensa seurana jäsenistölle idylliseen Kaivopuistossa sijaitsevaan funkistaloon vuodelta 1933. Myös entisenä Bulgarian suurlähetystönä myöhemmin toiminut rakennus, oli ensimmäinen Viron valtion rakennuttamana lähetystörakennus. Viron itsenäistyttyä uudelleen se sai rakennuksen käyttöönsä joulukuussa 1995, jolloin toiminta jatkui jälleen Viron suurlähetystönä.

24.10. Jäsenvierailu Kelan päätoimitaloon

Helsinki-Seura avasi ovet jäsenilleen Kansaneläkelaitoksen juuri 60 vuotta täyttäneeseen toimitaloon, jonka on piirtänyt Alvar Aalto. Vuonna 1956 valmistunut Toimitalo on Aallon arkkitehtuurinen kannanotto suurikokoisen instituution tuomisesta hallittavaan muotoon. Punatiilinen rakennus polveilee useissa osissa kolmionmuotoisella tontilla. Talo on jokaiselta julkisivultaan uniikki. Seuralaisille järjestettiin Kelan isännöimä noin tunnin mittainen kiertokävely rakennuksessa, jolloin kuulumme mm. Aallon arkkitehtuurista tarkemmin. Vierailu oli jäsenistölle maksullinen.

29.11. Meritan taidesäätien kokoelma ja Pankkimuseo

Seura järjesti yhteisvierailun Pankkimuseoon ja Taidesäätii Meritaan Aleksanterinkadulla. Aluksi pistäydyimme 1900-luvun varhaisvuosien tunnelmallisessa jugendkonttorissa, jossa nähtävillä oli alkuperäisiä huonekaluja sekä viehättäviä sisustusyksityiskohtia. Kuulimme myös pankkitoiminnasta ja sen muutoksesta vuosikymmenten saatossa. Tämän jälkeen siirryimme Taidesäätii Meritan kokoelmien pariin. Tutustuimme opastetulla vierailulla pääasiassa suomalaiseen taiteeseen, joka on sijoitettu vanhaan upeaan pankkisaliin. Mukana on teoksia mm. Gallen-Kallelalta ja Ferdinand von Wrightilta. Vierailu oli jäsenistölle maksullinen.

10.12. Syyskauden päättäjaiset

Helsinki-Seura järjesti kaksiosaisen syyskauden päätöstapahtuman, johon sisältyi ensin vierailu Katajanokan entisessä vankilassa tunnin mittaisella vierailulla. Nykyisin hotellina toimivassa rakennuksessa tutustuimme rakennuksen historiaan ja erilaisiin tiloihin kuten kappeliin ja tutkintaselliin. Tämän jälkeen siirryttiin vuonna 1917 toimintansa aloittaneeseen Bellevue-ravintolaan yhteiselle lounaalle. Aterioinnin aikana kuultiin muun muassa puheenjohtajan kiitospuhe aktiiviselle jäsenistölle. Helsinki-Seura kustansi vierailun entisessä vankilassa, mutta jokainen maksoi itse oman ruokailunsa, zakuska-pöydän, ravintolassa.

LUENTOSARJA

Perinteinen syksyn luontosarja 12.10.–16.11. 2016 Kansallisarkistossa

Suurelle yleisölle avoimen luontosarjan teemana oli vuonna 2016 *Helsinki ennen Suomen itsenäistymistä, pääkaupungin venäläisyys ja mitä siitä löytyy tänään*. Sarja järjestettiin yhteistyössä Kansallisarkiston kanssa kolmatta kertaa ja luennot pidettiin arkiston vanhassa tutkijasalissa. Luontosarjassa käsiteltiin Helsingin venäläisiä historiakerrostumia erilaisten teemojen kautta.

Luennoitsijoina aiheineen olivat: Autonominen Suomen suuriruhtinaskunta ja Venäjän keisarikunta, professori Matti Klinge; Keisarilliset lahjoituskokoelmat Kansalliskirjastossa, FM Sirkka Havu; Kenraalikuvernöörit ja Helsinki, Erikoistutkija Martti Helminen; Helsingin venäläiset hautausmaat, FM Marja Pehkonen; Venäläiset sotilasrakennukset, majuri Marko Maaluoto ja Annasta Speranskiin, Helsingin venäläinen nimistö, FM Riitta Pakarinen.

Jokaista luentokertaa varten Kansallisarkisto kokosi viikon teeman mukaisen asiakirjanäyttelyn. Seuralla oli luentojen yhteydessä arkiston aulassa myös julkaisujen myyntipöytä.

ELOKUVAKERHO

Helsinki-Seura järjesti yhteistyössä KAVI:n (Kansallinen audiovisuaalinen instituutti, entinen Suomen Elokuva-arkisto) ja elokuvateatteri Orionin kanssa Helsinki-aiheisen elokuvailtapäivän ensimmäistä kertaa lauantaina 2.4. klo 14. Ohjelmistossa oli harvinaisuuksia, kuten Helsinki-Seuran tilaama ja vuonna 1939 valmistunut lyhytelokuva Helsinki, Pohjolan valkea kaupunki. Näytöksen alustuksena kuulumme pienen katsauksen näytettäviin elokuviin. Koska tilaisuus osoittautui suosituksi, päätti seura järjestää syksyllä samankaltaiset kolme tilaisuutta. Nämä järjestettiin 1. ja 15.10. sekä 12.11. Jokaisessa tilaisuudessa oli eri otsikot omien teemojensa alla: *Suurkaupungin elämää, Uutta Helsingissä! ja Kaupungin valo ja varjoja*. Tilaisuuksissa oli pieni sisäänpääsymaksu, jolla korvattiin osittain Orionin vuokraa ja elokuvista koituneita lupamaksuja. Tilaisuudet olivat avoimia kaikille kiinnostuneille ja niitä mainostettiin sosiaalisessa mediassa. Osallistujia kaikissa elokuvakerhon tilaisuuksissa oli yhteensä noin 200 henkeä.

HELSINKI-PÄIVÄ

Helsinki-Seuran aloitteesta vuodesta 1959 järjestetty koko kaupungin juhlaa vietettiin 12.6. Seura osallistui päivän viettoon pystyttämällä kaksi myyntipöytää eripuolille kaupunkia. Myynissä oli edulliseen hintaa seuran omia julkaisuja. Samalla seuran toiminnasta tiedotettiin suurelle yleisölle ja uusia jäseniä saatiin useita. Pöydät sijaitsivat Kaupunginmuseon sisäpihalla osoitteessa Aleksanterinkatu 16 ja teemyymälän edustalla osoitteessa Annankatu 13.

VIESTINTÄ JA TIEDOTUS

Verkkosivu-uudistus

Helsinki-Seuralla on ollut käytössään kuusi vuotta omat kotisivut osoitteessa www.helsinkiseura.fi. Sivujen modernisoimiseksi ja selkeyttämiseksi yhdistys palkkasi ulkopuolisen toimijan uudistuksen tekoon. Verkkosivujen sisältö päivitettiin kokonaan tekstin ja kuvien osalta. Lisäksi sivuille ideoitin uudenlaista kaupunkilaisten Helsinki-tietoutta lisäävää sisältöä sekä aiheita keskustelun herättämiseksi. Uudet sivut haluttiin selkeiksi ja helpoiksi käyttää. Lisäksi yhdistyksen kustannustoiminta on taloudellisesti ollut viime vuosina tappiollista, joten yhdistyksen on täytynyt pohtia uudenlaisia mahdollisuuksia tuottaa uutta tietoa pääkaupungista myös sähköisessä muodossa. Jäsenistöä on myös pyydetty mukaan kommentoimaan uudistuksen tuloksia.

Facebook

Seuralla on ollut Facebook-sivusto syksystä 2009.

Muuta

Seuran julkaisuja on voinut ostaa yleisötilaisuuksissa ja seuran verkkosivujen kautta.

JÄSENET

Seurassa oli kertomusvuoden päättyessä 517 jäsentä (vuonna 2015 oli 484), joista 21 on vakinaista jäsentä ja viisi kunniajäsentä. Nuorisojärjestönä seuraan kuului Eteläsuomalainen Osakunta

Jäsenmaksun suuruus oli 20 € vuosijäseniltä, 200 € yhteisöjäseniltä ja 20 € nuorisojärjestöiltä sekä 340 € vakinaisilta jäseniltä kertaluontoisesti. Verkkosivustolla on jäseneksi liittymislomake. Uusille jäsenille annettiin liittymislahjaksi seuran julkaisu: Sakari Topeliuksen Sydän on hyvä-kirja.

HALLINTO

Vuosikokous

Seuran sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 12.4. näyttelytila Laiturilla, entisen linja-autoaseman tiloissa. Kokouksen puheenjohtajana toimi kunniajäsen Kauno G. Honkanen. Kokoukseen osallistui 32. Vuosikokouksesitelmän *Minun Helsinkini* piti Kansallisarkiston pääjohtaja, Helsinki-Seuran valtuuskunnan jäsen Jussi Nuorteva.

Valtuuskunta

Seuran valtuuskuntaan kuuluu 24 jäsentä, joista vuosittain kolmannes on erovuorossa.

Valtuuskuntaan kuuluivat vuonna 2016 seuraavat henkilöt:

Eroavuorossa vuonna 2017: lääketieteen lisensiaatti Pia Fagerudd, filosofian maisteri Jaana af Hällström, professori Marjaana Niemi, taiteilija Witold Forstén, valtiotieteiden kandidaatti Maunu

Harmo, arkkitehti Pia Ilonen, valtiotieteiden maisteri Arja Kosonen, filosofian maisteri Margareta Muthreich.

Erovuorossa vuonna 2018: arkkitehti Stephan Horn, diplomi-insinööri Liisa Larjamo, dosentti Anja Kervanto Nevanlinna, professori Henrik Meinander, pääjohtaja Jussi Nuorteva, arkkitehti Liisa Tarjanne, erikoistutkija Lauri Tykkyläinen ja arkkitehti Ann-Marie Wangel.

Erovuorossa vuonna 2019: filosofian tohtori Eva Ahl-Waris, kirjailija Staffan Bruun, filosofian maisteri Pauli Kruhse, valtiotieteiden kandidaatti Matti Nukari, filosofian tohtori Marja-Liisa Rönkkö, arkkitehti Kaija Santaholma, FT Mikko-Olavi Seppälä ja toimitusjohtaja Risto Välttilä.

Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi Anja Kervanto Nevanlinna ja varapuheenjohtajana Maunu Harmo. Valtuuskunnan sihteerinä toimi Katja Tikka. Valtuuskunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa, kerran syys- ja kerran kevätkaudella. Kevätkokous järjestettiin 14.3. Helsingin kaupungin kulttuurikeskuksessa. Alustuksen piti osastopäällikkö Veikko Kunnas. Syyskokous pidettiin 27.10. Töölön kirjastossa, jossa alustuksen peruskorjatustakirjastosta piti kirjastonjohtaja Anne Ala-Honkola.

Johtokunta ja virkailijat

Seuran johtokunnan jäseninä ovat kertomusvuonna toimineet erikoistutkija Martti Helminen (puheenjohtaja), museolehtori Sauli Seppälä (varapuheenjohtaja), amanuessi Antti Aaltonen, arkkitehti Jukka Kosonen, filosofian maisteri Elina Maaniitty, sosiaaliohjaaja Oki Laakso ja Margit Karjala. Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 8 kertaa.

Seuran sihteerinä ja toiminnanjohtajana toimi FM Katja Tikka.

Kirjanpito

Seuran kirjanpitäjänä on toiminut Sami Ketomäki, Link Consulting Oy:stä.

Toiminnantarkastaja

Seuran toiminnantarkastajana on kertomusvuonna toiminut Leea Lappalainen ja varatoiminnantarkastajina Magdalena af Hällström

Talous ja toimitilat

Helsinki-Seura sai kertomusvuonna Helsingin kaupungilta toiminta-avustusta 16 370 euroa. Seuran talous ilmenee erillisestä tilinpäätöksestä, jonka tulos on 0,00 euroa.

Seuralla on toimisto, kirjasto ja kirjavarasto osoitteessa Runeberginkatu 6 b B 20.

Helsingissä helmikuun 11. päivänä 2017

Martti Helminen
puheenjohtaja

Elina Maaniitty
varapuheenjohtaja

Katja Tikka
toiminnanjohtaja